

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1165/2015
05.06.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић, Лидије Ђукић, Божицара Вујичића и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца Д.М. из У., чији је пуномоћник М.К., адвокат из У., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Ужице, чији је пуномоћник Н.Г., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 1065/14 од 26.11.2014. године, у седници већа одржаној дана 05.06.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 1065/14 од 26.11.2014. године и пресуда Основног суда у Ужицу П 71/2013 од 30.10.2014. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П 71/2013 од 30.10.2014. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор апсолутне ненадлежности тог суда за поступање у овој парници. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете због мање исплаћене пензије за период од 01.12.2009. године до 30.04.2014. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом ближе наведене у том ставу изреке, а ставом трећим изреке је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати износ од 67.100,00 динара са законском затезном каматом, почев од 30.10.2014. године, па до коначне исплате.

Виши суд у Ужицу је пресудом Гж 1065/14 од 26.11.2014. године потврдио првостепену пресуду и жалбу туженог одбио као неосновану.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а на основу одредбе члана 395. ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који одговара одредби члана 404. Закона о парничном поступку који се у конкретном случају примењује („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14).

Решењем Р1 50/15 од 05.03.2015. године Апелациони суд у Крагујевцу је дозволио да Врховни касациони суд одлучи о ревизији туженог изјављеној према одредби члана 404. ЗПП.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а према ставу другом, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. тог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Из садржине наведене законске одредбе произлази да о изузетној дозвољености ревизије одлучује Врховни касациони суд, према Закону о парничном поступку који се у конкретном случају примењује („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), па је без значаја решење Апелационог суда у Крагујевцу Р1 50/15 од 05.03.2015. године, којим се дозвољава одлучивање о ревизији према одредби члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из цитиране одредбе члана 404. ЗПП, јер постоји потреба за уједначавањем судске праксе, с обзиром на то да је тужени уз ревизију доставио више одлука нижестепених судова у Републици Србији, у којима је у истој чињенично правној ситуацији одлучено другачије него у побијаној одлуци.

Испитујући побијану одлуку у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је корисник старосне војне пензије почев од 15.01.1985. године, коју сада остварује код туженог, по основу Уредбе о обиму и начину преузимања имовине, обавезе и запослених код Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 05.12.2011. године. Тужени је у складу са чланом 75. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ бр. 85/05), донео решење о ванредном усклађивању пензије од 25.01.2008. године, којим су усклађене - увећане пензије од 01.01.2008. године за 11,06%, те је одлучено да се тако усклађене пензије исплаћују од 01.01.2008. године. У периоду од децембра 2009. године па закључно са априлом 2014. године тужиоцу није исплаћивана пензија по основу овог ванредног усклађивања, а према налазу и мишљењу судског вештака, на основу кога је суд утврдио висину разлике пензије у спорном периоду, у ком износу је усвојен тужбени захтев.

Врховни касациони суд је мишљења да се основано ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом чана 261. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94 ... 37/02, „Службени лист СЦГ“ број 7/05 и 44/05) је било прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија доноси Савезни министар за одбрану. Наведена одредба је престала да важи на основу члана 197. став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07, 88/09 и 101/10), који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Применом члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању на снагу овог закона, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Према одредби члана 75. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/03 ... 62/13) уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60 % од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 01. јануара текуће године за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60 % од просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање број 181-431/08 од 25.01.2008. године („Службени гласник РС“ број 20/08) извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено да се пензије усклађују за 11,06 %, а исплата ће се вршити од 01.01.2008. године.

Имајући у виду наведене законске одредбе и решење Републичког фонда ПИО, Врховни касациони суд налази да правилно судови закључују да је од 01.01.2008. године пензија тужиоца, као корисника војне пензије, морала бити усклађена на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензија корисника у осигурању запослених, те да је због неусклађивања пензије тужилац претрпео материјалну штету у висини разлике између примљене и пензије обрачунате уз повећање од 11,06 %, коју је тужени дужан да надокнади.

Међутим, на основу одлуке о усклађивању војних пензија за 4,21 % објављеној у „Службеном војном листу“ број 13 од 20.03.2008. године, тужиоцу је извршено усклађивање пензије за 4,21 % почев од 01.01.2008. године, чиме је повећана вредност бода са 9,02 на 9,40. Иако међу парничним странкама није било спорно да је тужиоцу од 01.01.2008. године исплаћивана пензија са тим увећањем, односно према вредности бода од 9,40 динара, та околност није цењена у проведеном поступку у односу на износ тражене накнаде материјалне штете, а

што је била обавеза суда имајући у виду цитирану одредбу члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, по којој се усклађивање износа пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен за кориснике пензија у осигурању запослених, што подразумева и идентичан проценат ванредног усклађивања. Правилна примена наведене одредбе подразумева да је усклађивање пензије тужиоцу, као кориснику војне пензије, требало обрачунати на вредност бода из октобра 2007. године, од 9,02 динара, али увећањем само за разлику између процента ванредног усклађивања пензија корисника пензија у осигурању запослених од 11,06 % и процента већ извршеног усклађивања пензија војним осигураницима од 4,21 %, односно пензију тужиоца обрачунату са увећањем од 11,06 % на вредност бода од 9,02 % требало је умањити за већ исплаћене износе са увећањем од 4,21 % на исту вредност бода. То даље подразумева да би се само на тај начин обезбедило идентично ванредно усклађивање пензија свих корисника у осигурању почев од 01.01.2008. године.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења а потом, правилном применом материјалног права, донети нову и на закону засновану одлуку о тужбеном захтеву.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић,с.р.**